

Европейски съвет

Брюксел, 25 март 2022 г.
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите

Относно: Заседание на Европейския съвет (24 и 25 март 2022 г.)
— Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

Европейският съвет проведе обмен на мнения с президента на САЩ относно трансатлантическото сътрудничество в контекста на руската военна агресия срещу Украйна.

*

* *

I. РУСКАТА ВОЕННА АГРЕСИЯ СРЕЩУ УКРАЙНА

1. Агресивната война на Русия срещу Украйна грубо нарушава международното право и причинява огромен брой жертви и ранени сред цивилното население. Русия насочва атаките си срещу цивилното население и напада граждански обекти, включително болници, лечебни заведения, училища и убежища. Тези военни престъпления трябва да спрат незабавно. На отговорните лица и на техните съучастници ще бъде потърсена сметка в съответствие с международното право. Обсадата на Мариупол и други украински градове и фактът, че руските военни сили отказват хуманитарен достъп, са неприемливи. Руските сили трябва незабавно да осигурят безопасни маршрути към други части на Украйна, както и възможност да бъде доставена хуманитарна помощ за Мариупол и другите обсадени градове.
2. Европейският съвет настойчиво приканва Русия спешно да гарантира безопасното преминаване на цивилните лица, блокирани във всички други зони на военни действия, до избрана от тях дестинация, незабавно да освободи всички заложници, да осигури непрекъснат хуманитарен достъп и да създаде хуманитарни коридори. Освен това той настойчиво приканва Русия да спазва изцяло задълженията си съгласно международното право, включително международното хуманитарно право, и да изпълни неотдавнашното определение на Международния съд.
3. Европейският съвет настоява Русия да спре незабавно своята военна агресия на територията на Украйна, незабавно и безусловно да изтегли всичките си сили и военно оборудване от цялата територия на Украйна и да зачита в пълна степен териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна в нейните международно признати граници.

4. Европейският съюз подкрепя Украйна и нейния народ и Европейският съвет потвърждава заявеното във Версайската декларация, като отчита европейските стремежи и европейския избор на Украйна, както е посочено в Споразумението за асоцииране. Европейският съвет отново приканва Комисията да представи своето становище съгласно съответните разпоредби на Договорите. Европейският съюз ще продължи да оказва координирана политическа, финансова, материална и хуманитарна подкрепа. Досега Европейският съюз е приел значителни санкции, които оказват огромно въздействие върху Русия и Беларус, и продължава да е в готовност да запълва пропуските и да противодейства на действително и възможно заобикаляне, както и да предприеме бързо по-нататъшни координирани строги санкции по отношение на Русия и Беларус, за да възпрепятства ефективно руските способности за продължаване на агресията. Европейският съвет призовава всички държави да се присъединят към тези санкции. Всички опити за заобикаляне на санкциите или за оказване на помощ на Русия по други начини трябва да бъдат спрени.
5. Руската военна агресия срещу Украйна принуди милиони хора да напуснат домовете си. Много от тях са намерили подслон и са в безопасност в Европейския съюз с помощта на механизма за временна закрила. Специално внимание следва да се обърне на нуждите на най-уязвимите лица и на мерките за предотвратяване и разкриване на случаите на трафик на хора. Европейският съвет изразява признателността си към всички граждани, организации и правителства в цяла Европа, които проявяват солидарност към бягащите от тази жестока война.
6. Настоящата криза представлява сериозно предизвикателство за инфраструктурата и обществените услуги на приемащите държави, особено по границите с Украйна. Европейският съвет отчита всички положени усилия за приемане на бежанците, бягащи от войната в Украйна, призовава всички държави членки да активизират усилията си в постоянен дух на единство и солидарност и приканва Комисията да предприеме необходимите инициативи за улесняване на тези усилия. Освен това той призовава за спешно приключване на работата по неотдашните предложения на Комисията за оказване на подкрепа на държавите членки, така че финансирането от ЕС за бежанците и предоставилите им подслон да може да бъде мобилизирано бързо, и приканва Комисията да работи по допълнителни предложения за засилване на подкрепата от ЕС в това отношение. Той призовава държавите членки, с подкрепата на Комисията, да разработят планове за действие в извънредни ситуации с цел посрещане и на средносрочните и дългосрочните нужди.

7. Европейският съюз е поел ангажимент за осигуряване на постоянен и непрекъснат приток на електроенергия и газ към Украйна. Неотдавнашното синхронизиране на украинските и молдовските електроенергийни мрежи с тези на ЕС е забележително постижение, което показва, че сега нашето бъдеще е свързано. Трябва да се гарантира безопасността на украинските ядрени съоръжения, включително с подкрепата на Международната агенция за атомна енергия.
8. Като се имат предвид разрушенията и огромните загуби, причинени на Украйна от военната агресия на Русия, Европейският съюз се ангажира да предостави подкрепа на украинското правителство за непосредствените му нужди, а след прекратяването на руското нападение — и за възстановяването на демократична Украйна. За тази цел Европейският съвет постига съгласие да бъде развит доверителен фонд за солидарност с Украйна и приканва международните си партньори да участват, като призовава подготовката да започне незабавно. Европейският съвет призовава Комисията да продължи да предоставя техническа помощ, за да подпомогне Украйна в изпълнението на необходимите реформи.
9. Европейският съвет призовава за съвременното организиране на международна конференция за набиране на средства по линия на доверителния фонд за солидарност с Украйна.
10. Европейският съвет потвърждава и ангажимента си да подкрепя Република Молдова и нейния народ.

II. СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

11. Като припомня програмата от Версай, Европейският съвет проведе стратегически дебат относно сигурността и отбраната, отчитайки новата ситуация в Европа по отношение на сигурността, която бележи прелом в нейната стратегическа среда.
12. Европейският съвет одобрява Стратегическия компас, който задава стратегическата насока за следващото десетилетие и определя съгласуван набор от действия, методи и средства, както и ясните цели, необходими за придаването на този нов тласък, чрез:
 - а) предоставяне на възможност на Европейския съюз за по-бързи и решителни действия при кризи;

- б) гарантиране на нашите интереси и защита на гражданите чрез укрепване на капацитета на Европейския съюз за придвиждане и смекчаване на заплахите;
- в) стимулиране на инвестициите и иновациите за съвместно разработване на необходимите способности и технологии;
- г) задълбочаване на сътрудничеството ни с партньори за постигане на общи цели.

Той приканва Съвета незабавно да придвижи работата по изпълнението на Стратегическия компас в съответствие с предвидения в него график.

13. Европейският съвет очаква анализ на недостига на инвестиции в отбраната, който Комисията да изготви до средата на май в координация с Европейската агенция по отбрана, както и предложенията за всички необходими по-нататъшни инициативи за засилване на промишлената и технологичната база на европейската отбрана. Това ще допринесе за усилията за укрепване на издръжливостта на Европейския съюз и за увеличаване на неговия капацитет в областта на сигурността и отбраната чрез повече и по-добри инвестиции, с акцент върху установените стратегически слабости. Европейският съвет приканва Съвета да придвижи работата по последните предложения на Комисията.
14. За да се укрепят отбранителните способности на Европейския съюз и на държавите членки, следва да бъде оползотворен изцяло потенциалът на инструментите и инициативите на Европейския съюз за финансиране, по-специално на Европейския фонд за отбрана и постоянно структурирано сътрудничество, плана за развитие на способностите и координирания годишен преглед на отбраната. Освен това до края на 2022 г. следва да се предприемат мерки за насърчаване и улесняване на достъпа до частно финансиране за отбранителната промишленост, включително чрез оптимално използване на възможностите, предлагани от Европейската инвестиционна банка. Европейският съвет редовно ще прави оценка на изпълнението на Стратегическия компас и на напредъка в областта на сигурността и отбраната. При необходимост той ще предостави допълнителни насоки.

III. ЕНЕРГЕТИКА

15. Европейският съюз постепенно ще премахне своята зависимост от вноса на руски газ, нефт и въглища възможно най-скоро, както се посочва във Версайската декларация. Ето защо Европейският съвет очаква всеобхватния и амбициозен план, изготвен в тясна координация с държавите членки, който Комисията ще представи за тази цел до края на май 2022 г. Националните обстоятелства и енергийният микс на държавите членки ще бъдат взети предвид.
16. Задържащите се високи цени на енергията оказват все по-силно отрицателно въздействие върху гражданите и предприятията, което допълнително се усложнява от руската военна агресия срещу Украйна. Европейският съвет обсъди начините за предоставяне на допълнителни облекчения на най-уязвимите потребители и за подкрепа на европейските предприятия в краткосрочен план.

Европейският съвет:

- а) приканва държавите членки и Комисията да продължат да използват по най-добрия начин набора от мерки, включително новата временна рамка за държавната помощ при кризи като ограничено във времето отклонение от статуквото. Както предлага Комисията, временното данъчно облагане или регулаторната интервенция по отношение на извънредните печалби може да бъде полезен източник на национално финансиране;
- б) възлага на Съвета и на Комисията в спешен порядък да се обърнат към заинтересованите страни в енергетиката и да обсъдят дали и как краткосрочните варианти, представени от Комисията (пряка подкрепа за потребителите чрез ваучери, данъчни облекчения или чрез „модел на доставчик на агрегирани услуги/един-единствен купувач“, държавна помощ, данъчно облагане (акцизи и ДДС), тавани на цените, регулаторни мерки като договори за разлики), биха допринесли за намаляване на цената на газа и овладяване на нейния верижен ефект върху пазарите на електроенергия, като се вземат предвид националните обстоятелства;

- в) призовава Комисията да представи предложения за ефективно справяне с проблема на прекомерните цени на електроенергията, като същевременно се запазят целостта на единния пазар, стимулите за екологичния преход и сигурността на доставките и се избегнат несъразмерните бюджетни разходи.

В настоящия контекст на много високи цени на електроенергията Комисията има готовност спешно да направи оценка на съвместимостта на извънредните временни мерки на пазара на електроенергия, нотифицирани от държавите членки, включително за смекчаване на въздействието на цените на изкопаемите горива в производството на електроенергия, с разпоредбите на Договорите и Регламент (ЕС) 2019/943.

При оценката на тази съвместимост Комисията ще гарантира също, чрез ускорена процедура, че са изпълнени следните условия: мерките намаляват цените на спот пазара на електроенергия за дружествата и потребителите и не засягат условията на търгуване до степен, която противоречи на общия интерес. При извършването на тази оценка ще се вземат предвид временният характер на мерките и равнището на електроенергийна свързаност с единния пазар на електроенергия.

17. Европейският съвет направи преглед на непосредствената подготвеност на ЕС и възложи на Съвета да разгледа предложенията на Комисията относно политиката на ЕС за запасите от газ, като надлежно отчете и вземе предвид интересите на държавите членки със значителен капацитет за съхранение, за да се гарантира справедлив баланс. Попълването на запасите от газ в целия Съюз следва да започне възможно най-скоро, като се вземат изцяло предвид националните мерки за подготвеност. С оглед на следващата зима държавите членки и Комисията спешно:
 - а) ще създадат необходимите механизми за солидарност и компенсация;

- б) ще работят заедно за доброволно съвместно закупуване на газ, втечен природен газ и водород, използвайки по оптимален начин колективната политическа и пазарна тежест на Европейския съюз и неговите държави членки за намаляване на цените в хода на преговорите. Общата платформа за закупуване ще бъде отворена и за страните от Западните Балкани и трите асоциирани държави от Източното партньорство;
 - в) ще завършат и подобрят нашите междусистемни връзки на газ и електроенергия в целия Европейски съюз, включително пълно синхронизиране на електроенергийните мрежи;
 - г) ще работят за гарантирането на сигурността на доставките за всички държави членки.
18. Енергийната сигурност и климатичната неутралност могат да бъдат постигнати само ако Европейският съюз разчита на стабилен и напълно взаимосвързан вътрешен пазар на електроенергия и добре функциониращ пазар на въглеродни емисии. Европейският съвет обсъди начините за постигане на напредък в работата по наблюдението и оптимизирането на функционирането на тези два пазара. Европейският съвет приканва Комисията до май 2022 г. да предприеме необходимите инициативи, като вземе предвид и окончателните доклади на ACER и ESMA.
19. Европейският съюз ще продължи да се координира с международните партньори с оглед гарантиране на адекватни доставки и смекчаване на увеличението на цените на енергията.

IV. ИКОНОМИЧЕСКИ ВЪПРОСИ

20. Европейският съвет призовава за напредък по изпълнението на Версайската декларация във връзка с изграждането на по-отворена и стабилна икономическа база, по-специално чрез намаляване на нашата стратегическа зависимост в най-чувствителните области, като например суровини от изключителна важност, полупроводници, здравеопазване, цифрова сфера и храни, чрез следване на амбициозна и стабилна търговска политика, както и чрез насърчаване на инвестициите.

21. Тридесет години след неговото създаване единният пазар остава един от основните активи на Европейския съюз за устойчив растеж и създаване на работни места и има съществена роля за ускоряването на екологичния и цифровия преход, както и за укрепване на устойчивостта на нашите икономики. Необходимо е да се гарантира функционирането на единния пазар и във времена на кризи. За да може единният пазар да реализира пълния си потенциал в полза на европейските потребители и да допринесе за повишаване на производителността и за увеличаване на конкурентоспособността на европейските предприятия, Европейският съвет призовава за:
- а) стриктно прилагане и осигуряване на изпълнението на правилата на единния пазар и гарантиране на спазването от страна на всички дружества на хармонизираните стандарти на ЕС и правилата в областта на конкуренцията;
 - б) изпълнение на промишлената стратегия и стратегията за МСП;
 - в) доизграждане на единния пазар, особено в областта на цифровите технологии и услугите;
 - г) внимателно наблюдение и предотвратяване на затрудненията, премахване на оставащите необосновани пречки и административна тежест и избягване на нови;
 - д) по-добро свързване на екосистемите между държавите членки и гарантиране и диверсифициране на веригите на доставки;
 - е) поддържане на капацитета на Европейския съюз да определя международни стандарти.
22. Европейският съвет проведе обмен на мнения относно последните икономически събития. Той одобрява приоритетите на политиката в годишния обзор на устойчивия растеж и приканва държавите членки да ги отразят в националните си програми за реформи и програми за стабилност или конвергенция. Той одобрява и проекта за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.

23. Европейският съвет приканва Съвета, като се взема предвид специфичната ситуация на всяка държава членка, да продължи работата по съобщението на Комисията относно нарастващите цени на храните и световната продоволствена сигурност, в което се определят както краткосрочни мерки за справяне с ценовата достъпност на храните в Европейския съюз и подпомагане на земеделските стопани, изправени пред високи производствени разходи, така и средносрочни мерки в подкрепа на прехода към устойчива продоволствена система.
24. Европейският съвет приканва Комисията, в координация с международните партньори, да даде приоритет на работата в областта на световната продоволствена сигурност и ценова достъпност на храните, по-специално чрез подкрепа за продоволствената сигурност и селското стопанство в Украйна и най-уязвимите и най-изложените на риск трети страни. Това ще бъде основната цел на инициативата FARM (Мисия за продоволствена и селскостопанска устойчивост). Тази многостранна дейност следва да гарантира ефикасното функциониране на пазарите и да насърчава местното производство с цел намаляване на риска от продоволствена несигурност. Следва да се запази целостта на веригите за доставка на храни.

V. COVID-19

25. Европейският съвет направи равностойна на усилията за координация в отговор на пандемията от COVID-19.
26. Той направи преглед на напредъка в разгръщането на международното сътрудничество в областта на глобалното управление на здравето и солидарността, включително чрез подобро внедряване на ваксини и работа под егидата на Световната здравна организация по бъдещ инструмент за укрепване на предотвратяването, готовността и реакцията при пандемии. Той приветства и постигнатия напредък по въпроса за правата върху интелектуалната собственост в рамките на Световната търговска организация.

VI. ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

27. Европейският съвет подготви срещата на върха между ЕС и Китай, която ще се проведе на 1 април 2022 г. Той обмени мнения за отношенията с Китай в новия глобален контекст, по-специално руската военна агресия срещу Украйна.
28. Европейският съвет обсъди продължителната политическа криза в Босна и Херцеговина. Европейският съюз потвърждава ангажираността си с европейската перспектива на Босна и Херцеговина и Западните Балкани. Лидерите в Босна и Херцеговина трябва да демонстрират категоричен ангажимент за бързо приключване на конституционната и изборната реформа, която е жизненоважна за стабилността и пълноценното функциониране на страната, както и да подкрепят всички останали приоритетни реформи, очертани в становището на Комисията за получаване на статут на страна кандидатка. Европейският съюз има готовност да продължи ангажираността си на високо равнище в това отношение.

VII. СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

29. Европейският съвет ще разгледа отново всички тези въпроси на извънредно заседание.

VIII. ДРУГИ ТОЧКИ

30. Европейският съвет преизбра г-н Шарл МИШЕЛ за председател на Европейския съвет за периода от 1 юни 2022 г. до 30 ноември 2024 г.
31. Европейският съвет отбеляза решението на държавните и правителствените ръководители на договарящите се страни по Договора за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз, чиято парична единица е еврото, за преназначаване на г-н Шарл МИШЕЛ за председател на срещата на върха на държавите от еврозоната за периода от 1 юни 2022 г. до 30 ноември 2024 г.